

ІВАСНИК

ТЕЛЕСНИК

Б.Е.

НАРОДНА КАЗКА

Ivasik - Telесик

Народня казка

Друге видання

ВИДАВНИЦТВО „НОВІ ДНІ“

1947

Зальцбург

1947

Рига Шкода в Оммель, 1958.
Даруємо від св. о. Миколая

Обкладинка та ілюстрації
артиста - маляра
Б. Єфремова.

Друкарня В-ва „Нові Дні“ — Зальцбург.

Жили собі дід та баба. Вже старі були;
а дітей не мали. Журяться вони:

— Хто нашої старости догляне, коли
в нас дітей нема?

От баба й просить діда:

— Поїдь, діду, в ліс, зрубай дерево
та зроби колисочку. Покладу я в неї по-
лінце, буду його колихати. То буде мені
забавка.

Дід спершу не хотів, але коли баба
дуже просити стала, то послухав. Поїхав,
вирубав деревину й зробив колисочку.
Поклав у колисочку полінце й приніс
бабі.

Баба колисочку колише й приспівує:

Люлі - люлі, Телесику,
Мій синочку малесенький,
Зварю тобі кулешику,
Нагодую, напою
Та й спатоньки положу...

Колихала - колихала, аж поки й лягли спати. Встають уранці — аж з того по-лінця та став хлопчик. Зраділи дід з бабою так, що Боже! Назвали синка Івасиком - Телесиком.

Росте той синок і росте і такий став гарний, що баба з дідом не навтішається з нього.

Підріс Івасик та й каже :

— Зробіть мені, тату, золотий човник і срібне весельце. Я хочу рибку ловити.

Зробив дід золотий човник і срібне весельце. Спустили той човник на річку. Сів Івасик і поплив. Плаває та рибку ловить. Наловить, віддасть дідові та й знов їде. Мати йому їсти носить і наказує :

— Гляди ж, сину, як я кликатиму, то пливи до берега, а як хто чужий, то пливи геть.

От мати наварила снідати, принесла до берега та й кличе:

— Івасику - Телесику,
Приплинь, приплинь до бережка !
Це твоя мати прийшла,
Тобі їстоночки принесла.

Телесик почув матусин голос і каже:

— Близче, близче пливи, човнику, до бережка. Це моя матінка прийшла, мені їстоночки принесла.

Пристав до берега, наївся напився й поплив знову рибку ловити.

А змія сиділа й підслухувала, як мати Телесика гукала. Прийшла до берега та й ну гукати, товстим голосом кричати:

— Івасику - Телесику,
Приплинь, приплинь до бережка !
Це твоя мати прийшла,
Тобі істи принесла.

А він чує та й думає:

— То ж не моеї матінки голосок. Пливи, пливи, човнику, далі й далі !

Махнув весельцем і погнав свого човника аж до другого берега.

Змія постояла, постояла, та й пішла собі геть — бачить, що Телесика не обдурить.

Аж ось прийшов час обідати. Мати зварила обід, понесла до берега й гукає:

— Івасику - Телесику,
Приплинь, приплинь до бережка !
Це твоя мати прийшла,
Тобі їстоныки принесла.

А Телесик до човника:

— Ближче, ближче пливи, човнику, до бережка. Це моя матінка прийшла, мені їстоныки принесла.

Приплів до берега, наївся, напився, віддав матері рибу й поплив знову на лови.

Змія вдруге приходить до берега й товстим голосом кличе:

— Івасику-Телесику,
Приплинь, приплинь до бережка !
Це твоя мати прийшла,
Тобі їсти й пити принесла.

Телесик цей голос почув і каже:

— Ні, це не моєї матері голос. Пливи, пливи, човнику, далі й далі!

Махнув весельцем, човник і поплив.

Бачить змія, що нічого не вдів та й піш-ла до коваля:

— Ковалю, ковалю! Скуй мені такий голосок, як у Телесикової матері.

Коваль скував.

Прийшла змія до берега та й кличе тоненьким голосочком:

— Івасику - Телесику,
Приплинь, приплинь до бережка!
Це твоя мати прийшла,
Тобі їсти й пити принесла.

Телесик почув та й думає:

— О, це моя матінка прийшла, мені їстоночки принесла. Близче, близче, човнику, до бережка!

Приплів. Змія його вхопила та до своєї хати й понесла.

Стояла її хата на курячих лапках у густому лісі.

Принесла до хати й гукає на свою доношку:

— Зміючко-Оленко, відчини!

Оленка відчинила, а змія внесла в хату Івасика-Телесика та й каже:

— Зміючко-Оленко, натопи піч так, щоб аж каміння на черені розпадалося. Спечи мені Телесика, а я піду гостей покличу та й будемо його їсти.

Оленка натопила піч. Покликала Телесика й каже йому:

— Сідай Івасику на лопату, буду тебе в піч сажати.

— Так я ж не знаю, як сідати.

— Та вже сідай, — каже Оленка.

Він поклав на лопату руку.

— Так? — питає.

— Та ні бо, сідай зовсім!

Телесик поклав голову.

— Отак може?

— Та ні ж бо, ні! Сідай увесь.

— А як же? Хіба отак! Тай поклав ногу.

— Та ні, не так, — каже Оленка.

— Ну, то покажи ж як, бо я не вмію.

— Держи лопату, а я покажу, як треба сісти.

Тільки вона сіла на лопату, а він її шусть на гарячий черінь.

Затулив піч заслонкою та з хати й утік. Виліз на високий явір і сидить — чекає коли змія вернеться.

От змія повертається з гостями-зміями й гукає:

-- Зміючко-Оленко, відчини !

Ніхто не обзывається.

-- От вража Оленка, вже десь повіялась.

Гукала, гукала, а тоді сама відчинила двері.

Повходили гости до хати й посідали за стіл.

Відслонила змія піч, вийняла Оленку та й подала на стіл.

Їдять гости та смакують — думають, що Телесика їдять.

Попоїли змії добре й повиходили на-двір. Качаються по траві й приказують:

— Покочуся, повалюся, Телесикового м'ясця наївшишь!

А Телесик з явора:

— Покотіться, поваліться, Оленчиного м'ясця наївшишь!

Змії слухають і дивуються:

— Хто це?

Та тоді знову:

— Покочуся, повалюся, Телесикового м'ясця наївшишь!

А Телесик з явора:

— Покотіться, поваліться, Оленчиного м'ясця наївшишь!

— Що воно таке?

Почали шукати, почали дивитись і побачили на яворі Івасика-Телесика.

Кинулись до явора й почали його гризти.

Гризли, гризли, аж зуби поламали, а явора не перегризуть.

Пішли до коваля.

— Ковалю, ковалю, покуй нам такі зуби, щоб того явора перегризти. А то тебе загризemo.

Коваль покував. Вони знову почали гризти. От-от перегризуть.

Коли летить табун гусей. Телесик їх і просить:

Гуси, гуси, гусенята !
Візьміть мене на крилята
Та понесіть до батенька,
А в батенька їсти - пити
Ще й хороше походити !

Гуси кажуть :

— Нехай тебе середні візьмуть !
А змії гризуть та й гризуть.

Коли знов табун гусей летить. Телесик і їх просить:

Гуси, гуси, гусенята !
Візьміть мене на крилята
Та понесіть до батенька,
А в батенька їсти-пити
Ще й хороше походити !

Та й ці йому кажуть :

— Нехай тебе задні візьмуть !
А явір уже аж тріщить.
Змії відпочинуть та й знову гризуть.
Аж іще табун гусей летить.
Телесик і цих просить :

Гуси, гуси, гусенята !
Візьміть мене на крилята
Та понесіть до батенька,
А в батенька їсти-пити
Ще й хороше походити !

І ці йому теж :

— Нехай тебе останнє візьме !
Та й полетіли.

Сердешний Телесик чекає собі та й чекає, а явір тріщить і хитається — от-от упаде.
— Ну що його робить ? — думає він.

Аж гульк, одним - одно гусеня летить.
Відбилося від табуна й дуже бідне стомилося. Телесик його й просить :

Гуся, гуся, гусенятко !
Візьми мене на крилятко
Та понеси до батенька,
А в батенька, їсти пити
Ще й хороше походити !

— Сідай, — каже та й підхопило його на крила.

Тяжко йому, ледве понад землею летить. А змії за ним та за ним. Все хотять його схопити. Але не дігнали.

Принесло гуся Телесика на батьків двір і посадило на причілку. Радіє Телесик, сміється, а гуся ходить по дворі та травичку щипає.

Сидить Телесик на причілку та й слухає, що в хаті робиться.

Баба напекла пиріжків та виймає з печі й каже:

— Це, діду, пиріжок тобі, а цей — мені.

А Телесик з надвору:

— А мені?

Знову баба пиріжки виймає й каже:

— Оце, діду, пиріжок тобі, а цей — мені.

А Телесик знову:

— А мені?

Баба почула та й питає діда:

— Чи ти чуєш, діду, щось наче гукає?

— Та ні, — каже дід, — то мабуть, тобі вчувається.

Баба знов пиріжки ділить:

— Це, дідусю, тобі, а це мені.

— А мені? — Телесик питає.

— Отже хтось таки озивається! — говорить баба та зирк у вікно, аж на причілку — Телесик.

Вони з хати та до нього.

Вхопили, принесли до хати й такі раді,
що Боже!...

Баба побачила на дворі гусятко та й
каже:

— Он гусятко ходить. Піду впіймаю
та заріжу й спечу на обід. От обід буде
смачний:

А Телесик до неї:

— Ні, мамо, не ріжте, а нагодуйте його!
Коли б не воно, то й я б у вас і не був.

І Івасик розповів, як його змія вхо-
пила, як його Оленка хотіла спекти, як
він її в піч укинув, як його змії трохи
не з'єли і як гусятко вхопило його на
крильця та й додому принесло.

Гусочку нагодували, напоїли ще й під
крила пшонця насипали на дорогу. Вона
добре відпочила та й полетіла доганяти
свій табун.

А баба з дідом з радості приготували
обід і гостей накликали з усього світу.

І я там був, мед - вино пив, а вам про
це казочку розповів.

